GEMEENTE HEERENVEEN

Voorstel aan de gemeenteraad

Portefeuillehouder
J. Zoetendal

Datum collegebesluit
24 september 2024

Opsteller
Gijs Wesselo

Registratie
Z.24.448291

Agendapunt

Onderwerp

Reactie op Eindrapportage Lelylijn

Voorgesteld besluit

1. Zich sterk te maken voor de komst van de Lelylijn, met als eerstvolgende stap de start van een MIRT verkenning waarbij haalbaarheid, kosten, milieu-impact en sociale voordelen en de bijdrage aan de brede welvaart worden onderzocht.

2. Via ambtelijke en bestuurlijke betrokkenheid een bijdrage te leveren aan de vervolgonderzoeken, waaronder:
   - Een technische, financiële en juridische analyse van de mogelijkheden;
   - Een beoordeling van de impact op het milieu en de leefomgeving;
   - Een evaluatie van de voordelen voor de bereikbaarheid, de woningbouwopgave en de economische ontwikkeling;

3. In lijn met voorgaande de reactie op de Eindrapportage Lelylijn vast te stellen en het college mandateren om de reactie in te dienen.

Inleiding

Eind 2022 is in het BO MIRT de opdracht geformuleerd om een onderzoek te doen naar de Lelylijn. Het gezamenlijke MIRT onderzoek Lelylijn Rijk – Regio is hiervoor begin 2023 gestart. In november 2024 worden de resultaten van dit onderzoek besproken tijdens het BO MIRT.

Op 23 september jl. heeft de stuurgroep Lelylijn de resultaten van het onderzoek naar de Lelylijn vrijgegeven voor bespreking met de achterban. Aan betrokken overheden wordt gevraagd om te reageren op de resultaten van het MIRT onderzoek. De Friese gemeenten stellen elk een afzonderlijke reactie op, die vervolgens gebundeld worden en voorzien worden van een provinciale oplegger.

Het doel van de reactie is om eraan bij te dragen dat tijdens het BO MIRT wordt besloten om verder te gaan met de MIRT-procedure voor de Lelylijn. De reactie is opgesteld met een positieve grondhouding tegenover de Lelylijn. Daarnaast zijn er nog een aantal vragen naar aanleiding van de Eindrapportage, die willen we

graag in de vervolgfase samen met projectorganisatie behandelen. Deze aandachtspunten geven we mee in de reactie.

Zodra er vanuit het BO MIRT is besloten om verder te gaan met het vervolg van de MIRT-procedure Lelylijn, komt het college terug bij de raad met een concreet voorstel voor de organisatie en financiering van het vervolgproces.

Motivering

Beoogd effect
Een duidelijk signaal afgeven over de Lelylijn en daarmee bijdragen aan de keuze over het vervolgproces van de Lelylijn.

Argumenten

Beslispunten 1 en 2

1. *Uit de onderzoeken blijkt een duidelijke meerwaarde van de aanleg van de Lelylijn voor Heerenveen, de regio en Noord-Nederland als geheel.*

Uit de uitgevoerde onderzoeken naar de Lelylijn (gebundeld in de eindrapportage "Zicht op de Lelylijn") volgt een duidelijke wederzijdse meerwaarde van de aanleg van een spoorverbinding Amsterdam - Groningen langs Heerenveen. Resultaten van de onderzoeken zijn:

- De vervoerswaarde van de tracé varianten via station Heerenveen is vele malen hoger dan de andere varianten. - Onderzoek Lelylijn-alternatieven.
- De Lelylijn draagt eraan bij dat de bevolking van Heerenveen in de toekomst in balans blijft, als tegendruk op de vergrijzing en wegtrekkende jongeren. - Ontwikkelperspectief NOVEX Lelylijn; De impact van de Lelylijn op de woningmarkt.
- Heerenveen speelt een sleutelrol in de toekomst van het stedelijk netwerk in Noord-Nederland, als schakel tussen de stedelijke regio's Groningen-Leeuwarden, Zwolle en Amsterdam, en als bovenregionale speler op het gebied van onderwijs, zorg en economie. - Ontwikkelperspectief NOVEX Lelylijn.
- Heerenveen vormt een cruciale schakel in de verbinding tussen het station met de omliggende regio, door haar ligging op een kruising van wegen en straks mogelijk ook spoorwegen. - Ontwikkelperspectief NOVEX Lelylijn.

Het laat zien dat Noord-Nederland deze spoorverbinding verdient. De netwerkfunctie van Heerenveen, met een combinatie van mobiliteitsvormen levert een positieve bijdrage aan de economische groei én brede welvaart.

2. *De Lelylijn heeft majeure impact op de stedelijke ontwikkeling van Heerenveen.*

Ongeacht de tracé keuze (via de A6/A7 of via het bestaande spoor door Heerenveen) heeft de aanleg van de spoorverbinding majeure invloed op de stedelijke ontwikkeling van Heerenveen. Heerenveen wordt een netwerkplaats waar verschillende mobiliteitsvormen samenkomen. Dit is complex en uitdagend, maar biedt tegelijkertijd kansen om de komst van de Lelylijn positief te laten bijdragen aan onze woningbouwopgave, economie, bereikbaarheid, het energievraagstuk en de brede welvaart.

Vanwege de impact en koppelkansen vraagt dit van ons betrokkenheid, ambtelijk en bestuurlijk. Ook intern worden er onderzoeken gedaan. In de komende periode starten wij met de Contourenschets een eigen verkenning naar majeure ontwikkelingen in Heerenveen, wat onderdeel is van de vernieuwing van de omgevingsvisie. Daarnaast staat een studie naar de inpassing van de tracé opties binnen de kern Heerenveen op de rol.

Beslispunt 3

3. *De reacties van de noordelijke overheden zijn van belang voor de keuze over het vervolgproces van de Lelylijn*

Op 6 november a.s. wordt aan de hand van de resultaten van het MIRT onderzoek Lelylijn de vraag behandeld: "Is de Lelylijn de moeite waard? Zo ja, hoe verder?". Tijdens het BO MIRT wordt besloten of het proces Lelylijn een vervolg zal krijgen, en in welke vorm dat dan is. Ook de reacties vanuit de noordelijke overheden zullen hierop van invloed zijn.

4. *De reactie bevat een duidelijke stellingname van Heerenveen over de Lelylijn.*

In lijn met hetgeen in beslispunt 1 is benoemd, is de boodschap in de reactie dat Heerenveen positief staat tegenover de Lelylijn vanwege de kansen die de Lelylijn Heerenveen en Noordelijk Nederland kan bieden. Tegelijkertijd zien we dat er nog veel vragen open liggen, waar we graag samen met de projectorganisatie antwoord op gaan geven.

Risico's
NVT

Kanttekeningen

1. De huidige rapporten worden niet meer aangepast naar aanleiding van de reacties.

De reacties die door betrokken overheden op de Lelylijn rapporten worden gegeven, worden niet gebruikt om de huidige rapporten nog aan te passen. Wel kunnen betrokken overheden via de reacties hun standpunt over de Lelylijn (op basis van de onderzoeksresultaten) aangeven en aanbevelingen doen voor verder onderzoek.

2. *De reacties dienen voor 25 oktober aangeleverd te zijn.*

Op 25 oktober stelt de Stuurgroep Lelylijn de definitieve versie van de Eindrapportage vast, samen met de reacties erop. Dit is nodig om de Eindrapportage tijdig voor het BO MIRT van 6 november te kunnen aanleveren. Het gevolg is dat de reactietermijn voor betrokken overheden beperkt is.

3. *Voor een vervolg is een MIRT besluit nodig.*

Voor de volgende stap in de verkenning is een besluit in het bestuurlijk overleg MIRT noodzakelijk. De reacties die overheden op de Eindrapportage Lelylijn geven worden meegenomen in de afweging die tijdens het BO MIRT gemaakt wordt.

Communicatie en participatie
De bijgevoegde reactiebrief wordt na besluitvorming in de raad door het college verstuurd aan de stuurgroep.

Als bijlagen bij dit voorstel zijn de Eindrapportage en de twee majeure rapporten "Ontwikkelperspectief NOVEX Lelylijn" en "Onderzoek Lelylijn alternatieven" toegevoegd. Daarnaast is er ook het rapport "Lelylijn internationaal" opgeleverd, en liggen er achter deze hoofdrapporten meerdere achtergrondrapporten. Deze zijn openbaar toegankelijk en kunnen op aanvraag aangeleverd worden.

Financiën

Het voorliggend voorstel kent geen financiële consequenties.

Bijlagen

1. Reactie Heerenveen op Eindrapportage Lelylijn
2. Concept Eindrapportage 'Zicht op de Lelylijn'
    a. Concept managementsamenvatting
    b. Concept samenvatting resultaten
3. Ontwikkelperspectief NOVEX Lelylijn
4. Onderzoek Lelylijn alternatieven